Nicolaus <de Lyra> [Oth.]: Biblia latina. [Enth.:] Postilla / Nicolaus de Lyra [u.a.]
Nürnberg: Anton Koberger, 1485 Seite 739

beati Gregorij que allegatur et exponit in quadaz q̄one
addita supra in ꝓlogo sup Gene. in r̄n̄sione ad. vij. argu.
vide ibi: Qd̄ aūt inducit postillator ꝓ fulcimēto plane ex
positōnis lr̄e de auctoritate medicoꝝ dicentiū ꝙ optimū
remediū ꝯ frigiditatē mēbroꝝ ꝛc. ē amplex⁹ mulieris iu-
uencule nō facit ꝓ
eo lȝ em̄ dicāt me-
dici ꝙ calor natᵃ-
lis alicui⁹ hois seu
aial' cōfortet ex suo
ꝯtactu calorē natu
ralē hois debilita-
ti: nō tamē faciunt
dr̄am in hoc de ca-
lore iuuēcule seu v-
ginis: seu corrupte
pulchre vel incōpo-
site: et iō ista in hoc
loco ad lr̄am poti⁹
sunt intelligenda
sm̄ mysticā signifi-
catōem t̄minoruȝ
quā hic auctor sa-
cre scripture. q̄ de⁹
est ad nr̄am doctri
nam intendit.

Replica.
IN p̄mo capi
culo. iij. li. re-
gum vbi postillator admirans ꝙ dauid cum eēt hō bene
complexionatus: sic in senectute potuit infrigidari: vt cō
opertus vestibus calefieri non potuit ꝛc. Hui⁹ infrigida-
tionis poit plures honestas rōnes: Sed Burgen̄. d' opti-
mo rege sue gentis rōnem reddit min⁹ honestā videlicet
ꝙ q: a iuuentute fuit libidinosus ꝛ imoderatus coit⁹ con
sumit calorē naturalem: et eius subiectum. s. humidū ra-
dicale. seu Burgen̄. potuit honestius loq̄. Nā eum a tp̄e
prime vnctionis vsq̄ʒ ad continuos. xl. annos valde com
mendat: et hic de continētia a tp̄e iuuentutis vituperat:
quā cōstat esse vicium morale. nec hoc vituperiuȝ fundat
bur. in aliqua scriptura. Quis em̄ legatur Dauid plures
vxores habuisse. non tamen de eo repitur sicut de salomo
ne ꝙ cor eius p mulieres deprauatū fuisset: potuisset igit̄
de suo rege sentire sicut btūs Augusti. de abraam. quē di-
cit vsum cōiuge tpanter ancilla contpanter nulla intpan
ter: vt dicit. xvj. de ciui. di ca. xxv. multi legunt̄ hūisse vx
ores et ancillas q̊s tamen bur. incōtinentes non iudicat.
Nec valet abiectio burg. ꝯ primam rōnem assignatam a
postillatore. Nam ip̄e ponit plures ꝯcurrentes ad eūdeȝ
effectū: non em̄ sequit̄. vnus nō pōt trahere nauē: igr̄ nec
duo vel tres: sic est in ꝓposito. Nec sequitur ꝓut Bur. pu
tat: non legit̄ dauid in bellis vulneratū nec sanguinē effu
disse: igr̄ non est verum. Non est em̄ ꝯsuetudo scripture
vulneꝝ facere memoriam nisi sint ad mortem: qualiter
dauid vulneratus non fuit. In eodem ca. passum de aby-
sag sunamite cum postilla. exponeret ad lr̄am declinans
beatum Hiero. qui quasi videt̄ reprobare sensum illū lit-
teralem tanq̄ʒ figmentū et athenaꝝ ludicra Burg. qui s̄.
li. ij. cap̄. xv. se opposuit: et lr̄e et btō Hiero. h̄ ꝓ eo certa-
men assumit putans postil. excludere sensus scp̄ture alle
goricos et alios. qd̄ q̄ʒ falsum sit pȝ in postilla morali quā
fecit sup totam bibliā. Obiectio etiā Bur. ꝯ rōnem postil
lato. nō valet: cū dicit medicos nō facere dr̄am fomēti ca
loris inter iuuenē bn̄ ꝯplexionatū et pulchꝝ. falsuȝ ē em̄
et ꝯ oēm rōnem. Nam in iuuene calor est magis intēsus
in pulchro et complexionato magis incorpatus: in virgi-
ne magis mūdus: q̄ calor sm̄ hmōi qualitates maior ē est
virtutis q̄ʒ in corrupta turpi veteri ꝛ mali cōplexiōis. Rō
igi recta cū medicis facit magnā dr̄am: et fortassis vt sen-
sum lr̄e hui⁹ Bur. reddat absurdū vt pȝ scōs doctores ad
mysticū oporteat hr̄e refugiū cū btō Hiero. Ip̄e turpiter
sentit de sancto rege suo q̄i vt lasciuus ex cōsuetudine fo-
mentū ꝓuelle exegerit qd̄ veꝝ nō vr̄. Nā serui ei⁹ ex consi

A [a] Appropinquauerunt
aūt dies dauid vt mo
reret̄: p̄cepitq̄ʒ salomoni fi-
lio suo dicēs. Ecce ego in-
gredior viā vniuerse terre.
Cōfortare et esto vir fortis
[b] ꝛ obserua custodias domi
dei tui vt āmbules in vijs ei⁹.
[c] ꝛ custodias ceremonias e⁹
[d] et p̄cepta eius [e] ꝛ iudicia [f] ꝛ
testimonia: sicut scriptuȝ ē
ī lege moysi: [g] vt intelligas
vniuersa que facis: et q̊cun-
q̄ʒ te verteris: vt confirmet
dn̄s sermōes suos quos lo-
cutus est d' me dicēs. Si cu
stodierit filij tui vias me-
as: ꝛ ambulauerint coram
me ī veritate ī oī corde suo ꝛ
ī oī aīa sua: [h] nō auferet̄ tibi
vir de solio isrl̄: [i] Tu quoqȝ
nosti q̄ fecerit mihi ioab fi-
lius saruie [k] que fecerit duo
bus principib⁹ exercit⁹ isrl̄
abner filio ner· et amase fi-
lio iether quos occidit: et
effudit sanguinē belli ī pa-
ce: [m] ꝛ posuit cruorē belli in

lio medicoꝝ scientes hmōi fomētū valere ꝓ calor ē na-
turalis incitamēto et vite ꝓlongatōne nō iussi dispo-
suerūt: Argumētū huius ꝙ non ex lasciuia petijt hr̄ ex
lr̄a cū dr̄: Erat puella pulchra nimis. dormiebatq̄ʒ cū
rege et mistrabat ei. rex vo nō cognouit eā: Ex quo sen
su lr̄ali pōt t̄hi ꝛ
vtilitas et mo-
ralitas: q̄uo scȝ
subditi curā ha
bere debent taȝ
sancti senis: vt
etiā oim diligē-
tiaȝ infirmo ꝓ-
uideant de nece
ssarijs. non mō
petenti s̄ etiam
non petēti imo
renitēti. Sciūt
vt plimum sani
pl⁹ q̄ʒ infirmi:
q̄d infirmo op⁹
est ꝛ expediens.
Ca. ij.
A [a] Appro-
pinquert
aūt. Hic ꝯn̄ter
ponit̄ regni sa-
lomonis confir
matio: et p̄mo
p' remotōnem impedientiū. scd̄o p accumulatiōem ex
pedientiū. c. iij. illa q̄ maxime impediūt stabilitatē ali-
cuius regis sunt ꝑsone machinātes ꝯ eū. de q̄ꝝ morte
hic agit̄. ꝛ ne salomon in hoc videret̄ ꝓcedere zelo ꝓ-
prie vindicte: iō circa hoc q̄ʒtū ad aliqua p̄mittit̄ ipsi⁹
dauid ordinatio. scd̄o subditur ipi⁹ salomonis execu-
tio: ibi. Salomō aūt. Circa p̄mū dd̄ p̄mo iniūgit filio
suo salomoni vt sit sollicitus de cultu dei di. b Ob
serua custodias dn̄i. i. illa q̄ p̄cepit custodiri. ꝛ que sint
illa subiūgit dicens. c Et custodias ceremonias e⁹
q̄ʒtū ad p̄cepta ceremonialia. d Et p̄cepta e⁹ q̄ʒtū
ad moralia. e Et iudicia ei⁹ q̄ʒtū ad iudicialia: de
q̊rum conditione et distinctōne dcm̄ fuit in Exodo.
f Et testimonia eius q̄ʒtū ad ea que ꝓmissa sunt ī le-
ge de xp̄o venturo et alijs bonis pp̄lo isrl̄ ꝓmissis.
g Ut intelligas vniuersa que facis: q: p ꝯsideratōeȝ
legis diuine dirigit̄ hō in agendis. Si custodierit filij
tui vias meas ꝛc. sequitur. h Nō auferet̄ tibi vir.
ex q̄ patet qd̄ supra dcm̄ est. s. ꝙ ꝓmissiones diuine de
bonis futuris intelligunt̄ sub conditione si em̄ non ꝑo
natur impedimentū a ꝑte hoim. i Tu quoq̄ʒ nosti
h̄ ꝯn̄ter ponit̄ ordinatio dauid d' punitione aliq̄ꝝ ma
loꝝ q̊s non poterat conuenienter punire in vita sua ꝛ
p̄mo de punitione ioab cū dr̄. i Tu quoq̄ʒ nosti q̄
fecerit mihi ioab. d. ra. sal. ꝙ p hoc intelligit̄ maluȝ qd̄
fecit ioab cōtra personā dauid oñdendo alijs lr̄as q̄s
sibi secrete miserat dauid de morte vrie: et sic regē scā-
dalizauit. ꝙ em̄ istd̄ secretū fuerat reuelatū pȝ ex h̄ qd̄
hr̄ supra ij. li. xij. ꝙ nathan dixit ad dauid. Fecisti ini-
micos blasphemare nomē dn̄i: sicut fuit ibi expositum
nec istud factum fuit reuelatum per dauid neq̄ʒ p ber-
sabee: quia celabant crimen suum q̄ntum poterant: ꝛ
ideo verisimile est qd̄ per ioab fuit reuelatum ad excu-
sandum se erga alios milites de morte vrie ꝙ non fu-
isset mortuus p incautelam suam sed p regis mādatū
k Que fecerit duob⁹ p̄ncipib⁹ ꝛc. sequit̄. l Et ef
fudit sanguinē bel. i pace. i. sanguinē hūanū q̄ nō debet
effūdi nisi in bello effudit tp̄e pac ē: q: qn̄ occidit abner
n̄ hēbat bellū iustū ꝯ eū. nec rōne reg nec rōne fr̄is sui
interfecti: sicut dictū fuit s̄. ij. li. ca. iij. similiter occidit eū
sb̄ sp̄e pac ē reuocās eū. q. ad loq̄ndū cū eo d' fedē inito
int̄ eū ꝛ dd̄: vt ibidē dcm̄ fuit: silit̄ qn̄ interfecit amasā n̄
hēbat ꝯ eū aliq̄m guerrā ꝛ ip̄m occidit sub sp̄e pac ē sa-
lutādo eū tāq̄ʒ fr̄eȝ ꝛ osculādo: sicut dcm̄ fuit s̄. li. ij. c. xx

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-254/0738
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG